

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Предмет: Извештај Комисије о оцени докторске дисертације

Одлуком Наставно- научног већа Економског факултета Универзитета у Крагујевцу, број 1280/VIII-1) од 24.05.2018. године и Стручног већа за друштвено- хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, број IV-02-456/12 од 13.06.2018. године, именовани смо за чланове Комисије за писање Извештаја о оцени докторске дисертације под насловом **“Моделирање веза макроекономских показатеља и економска политика у функцији динамизирања привредног раста”** кандидата **Немање Лојанице**.

На основу увида и анализе урађене и предате докторске дисертације, Комисија за писање Извештаја о оцени докторске дисертације и за њену јавну одбрану подноси Наставно-научном већу Економског факултета Универзитета у Крагујевцу следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1.1 Основни биографски подаци

Кандидат Немања Лојаница је рођен 04.02.1988. године у Крагујевцу. Основну школу и Прву крагујевачку гимназију завршио је у Крагујевцу. Економски факултет Универзитета у Крагујевцу, на студијском програму Економија, завршио је 2011. године, са просечном оценом 9,63. Мастер студије на Економском факултету Универзитета у Крагујевцу, на истом студијском програму, завршио је са просечном оценом 9,60. Мастер рад под насловом *“Концентрација привредних активности као последица процеса глобализације”*, одбранио је “са похвалом” 2013. године. Школске 2013/14. године уписао је докторске академске студије на Економском факултету Универзитета у Крагујевцу на модулу Макроекономија. Све испите предвиђене планом и програмом положио је са просечном оценом 9,63. Студијски истраживачки рад (први докторантски колоквијум) одбранио је у октобру 2015. године, а Прелиминарни предлог теме докторске дисертације (други докторантски колоквијум) у децембру 2015. године. Кандидату је у септембру 2016. године од стране Наставно- научног већа Економског факултета Универзитета у Крагујевцу одобрен рад на докторској дисертацији, под насловом **“Моделирање веза макроекономских показатеља и економска политика у функцији динамизирања привредног раста”**. Урађену докторску дисертацију предао је у мају 2018. године.

Током студија више пута је награђиван од стране Факултета, Београдске берзе, Удружења банака Србије, а био је и добитник стипендија Министарства омладине и спорта (Доситеја), и Фонда “Академик Драгослав Срејовић”. Кандидат Немања

Лојаница је био и учесник међународних конференција у Пољској, Словенији, Хрватској, Италији и међународне летње школе у организацији Универзитета у Грацу (“*Leadership and Education: The Future of Europe*”). Током трајања мастер студија обавио је праксу у ProCredit банци, као стипендиста у оквиру програма “*Млади банкари*”. У јуну 2016. године боравио је на Универзитету у Санкт Галену, у оквиру програма “*Time series analysis: Advanced methods*”, док је у децембру 2017. године успешно завршио програм у организацији Међународног монетарног фонда, “*Macroeconometric forecasting*” (коначна оцена 90%).

У звање сарадника у настави на наставним предметима Национална економија и Основи макроекономије изабран је 2013. године, док је у звање асистента изабран 2015. године, а реизабран 2018. године. Кандидат наводи да познаје рад на рачунара (ECDL Certificate, Syllabus Version 5.0), и да је боравио на усавршавању енглеског језика на Малти (EEC Language Centre) као и да поседује сертификат о напредном нивоу знања енглеског језика. У оквиру програма ДААД завршио је средњи курс немачког језика (B1 Zertifikat Deutsch, OnDAF тест).

1.2 Научно- истраживачки рад

У свом досадашњем научно- истраживачком раду кандидат Немања Лојаница се бавио проблематиком која припада научној области Економија, ужа научна област Општа економија и привредни развој. Резултате истраживања је саопштио у следећим публикованим радовима:

Радови у часописима међународног значаја (M20)

1. Obradović, S. Šapić, S. Furtula, S. **Lojanica, N.** (2017). Linkages between Inflation and Economic Growth in Serbia : An ARDL Bounds Testing Approach, *Engineering Economics*, 28(4), 401-410, doi: 10.5755/j01.ee.28.4.14003. [COBISS.SR-ID 513701724] (M23)
2. Obradović, S. **Lojanica, N.** (2017). Energy use, CO2 emissions and economic growth - causality on a sample of SEE countries, *Economic Research- Ekonomska istraživanja*, 30(1), 511-526, doi: 10.1080/1331677X.2017.1305785. [COBISS.SR-ID 513647196] (M23)
3. Obradović, S. **Lojanica, N.** Janković, O. (2016). The influence of economic growth on regional disparities: Empirical evidence from OECD. *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Rijeci: Časopis za ekonomsku teoriju i praksu*, 34(1), 161-186, doi: 10.18045/zbefri.2016.1.161. [COBISS.SR-ID 513576540] (M23)

Часопис међународног значаја верификован посебном одлуком М(24)

4. **Lojanica, N.** (2017). Evaluation of the Scientific Journal Market and Position of Serbian Researchers in the Field of Economics. *Економика предузећа*, 65 (3/4), 321-329, DOI:10.5937/EKOPRE1704321L, [COBISS.SR-ID 239207436]

Рад објављен у научном часопису међународног значаја (часопис је реферисан у индексној, тј. цитатној бази Scopus)

5. Furtula, S. Stanišić, N. **Lojanica, N.** (2013), Dissimilarity in achieving the convergence criteria in EMU ex post and ex ante global financial crisis, *Actual Problems of Economics* 9 (147), pp. 534-543, [COBISS.SR-ID 513258076]

Саопштења са међународног скупа штампана у целости (М33):

6. Krstić, A., **Lojanica, N.** (2017). The Efficiency of Healthcare Policy: Empirical Evidence from Poland and The Republic of Serbia. Seweryn, R., Rojek, T. (eds.). *Knowledge - Economy - Society, Selected problems of dynamically developing areas of the economy. Book III.* Cracow: Foundation of the Cracow University of Economics, 145-153, [COBISS.SR-ID 513750620]
7. Đorđević, M. Obradović, S. **Lojanica, N.** (2016). The effect of globalization on capital mobility: empirical evidence from emerging markets, Stojanović-Aleksić, V. (ed.) *Conference proceedings.* Kragujevac: Faculty of Economics, [COBISS.SR-ID 513624412]
8. **Lojanica, N.** (2015), Government Expenditure and Government Revenue: The Causality on the Example of the Republic of Serbia, Managing Sustainable Growth MIC 2015, Omerzel, D., Laporšek, S., (ed.), Faculty of Management, University of Primorska, Koper, pp. 79-90, [COBISS.SR-ID 513512028].
9. Đorđević, M. Obradović, S. **Lojanica, N.** (2015), The impact of globalization on poverty trends in South Eastern Europe, Contemporary Issues in Economics, Business and Management- EBM 2014, Radosavljević, G., (ed.), Faculty of Economics University of Kragujevac, pp. 413-426, ISBN 978-86-6091-049-5, [COBISS.SR-ID 513405788].
10. Stanisavljević, M. Purić, J. Mihajlović, B. Vlašković, K. Stojković, D. Damnjanović, J. **Lojanica, N.** (2012), Republic of Serbia –Capital Market, Cracow University of Economics Discussion Papers (CUE DP), pp. 75-119, ISSN 2081-3848, [COBISS.SR-ID 512817840]

Рад у тематском зборнику националног значаја (М45)

11. Ђорђевић, М. **Лојаница, Н.** (2017). Ефекти процеса глобализације на економски развој Шумадије и Поморавља, Веселиновић, П. Макојевић, Н. Славковић, М. (редактори), Утицај глобализације на пословно управљање и економски развој Шумадије и Поморавља, Економски факултет Универзитета у Крагујевцу, 3-12, COBISS.SR-ID 513676892]
12. Ђорђевић, М. **Лојаница, Н.** (2016). Утицај макроекономског окружења на ниво националне конкурентности: пример Републике Србије, Маринковић, В. Јањић, В. Мићић, В. (редактори), Унапређење конкурентности привреде Републике Србије, Економски факултет Универзитета у Крагујевцу, 29-41, [COBISS.SR-ID 513547100]

13. Ђорђевић, М. **Лојаница, Н.** (2015), Прикључивање ЕУ и конкурентност српске привреде, Јакшић, М., Стојановић-Алексић, В., Мимовић, П., (редактори), Економско-социјални аспекти прикључивања Србије Европској унији, Економски факултет Универзитета у Крагујевцу, стр. 37-47, [COBISS.SR-ID 513466716]
14. Ђорђевић, М. Обрадовић, С. **Лојаница, Н.** (2014), Компаративна анализа регионалне развијености шумедијског и осталих региона у Републици Србији, Стање и перспективе економског развоја града Крагујевца, Максимовић, Љ., Станишић, Н., (редактори), Економски факултет Универзитета у Крагујевцу, стр. 53-60, [COBISS.SR-ID 513327964]

Рад у водећем часопису националног значаја (М51)

15. **Лојаница, Н.** (2018). Макроекономски ефекти монетарне трансмисије у Србији: СВАР приступ, Банкарство, 47(1), 14-31, doi: 10.5937/bankarstvo1801014L, [COBISS.SR-ID 513761116]
16. **Лојаница, Н.** (2016). Конкурентност српског извоза на тржишту Европске уније, Пословна економија, 18(1), 295-311, [COBISS.SR-ID 513539164]
17. **Лојаница, Н.** Крстић, А. (2016). Утицај државних издатака на привредни раст Србије, Мегатренд ревија, 13(2), 1-16, doi:10.5937/MegRev1602001L, [COBISS.SR-ID 226483468]
18. Obradović, S. **Lojanica, N.** (2016). Higher education and economic growth : Swedish evidence from multivariate framework, *Facta Universitatis. Series, Economics and Organization*, 13(2), 177-185, [COBISS.SR-ID 513560924]
19. Обрадовић, С. **Лојаница, Н.** (2015), Стране директне инвестиције и неједнакост у расподели дохотка- приказ економија у развоју, Анали Економског факултета у Суботици 51(34), Економски факултет Суботица, стр. 3-13, [COBISS.SR-ID 513464668]

Рад у часопису националног значаја (М52)

20. **Лојаница, Н.** (2016). Значај и ефекти активних мера тржишта рада у привреди Републике Србије, Економски погледи, 18(1), 43-56, [COBISS.SR-ID 513576284]

Рад у научном часопису (М53)

21. **Лојаница, Н.** (2017). Прецизност оцена простог и стратификованог случајног узорка на тржишту научних часописа, Школа бизниса, 1, 1-12, doi: 10.5937/skolbiz1-12820. [COBISS.SR-ID 513711964]

Саопштења са домаћих скупова штампана у целини (М63)

22. Ђорђевић, М. **Лојаница, Н.** (2016). Хумани капитал као фактор привредног раста у земљама Југоисточне Европе, Аранђеловић, З. (редактор), Регионални развој и демографски токови земаља Југоисточне Европе, Економски факултет у Нишу, 127-137, [COBISS.SR-ID 513533020]
23. Тубић, Т. **Лојаница, Н.** (2016). Платни биланс и макроекономска динамика у привреди Републике Србије, Лековић, В., (редактор), Институционалне промене

као детерминанта привредног развоја Србије, Економски факултет Универзитета у Крагујевцу, 249-273, [COBISS.SR-ID 513530460]

24. Ђорђевић, М. **Лојаница, Н.** (2015), Контроверзе о статистички значајној повезаности инфлације и економског раста: Пример Републике Србије, Лековић, В., (редактор), Институционалне промене као детерминанта привредног развоја Србије, Економски факултет Универзитета у Крагујевцу, стр. 149-164, [COBISS.SR-ID 513420636]
25. Ђорђевић, М. **Лојаница, Н.** (2014), Увођење евра као могуће решење за проблем двовалутног монетарног система у Србији- очекиване предности и недостаци, Ковачевић, М., Гречић, В., (редактори), Стање и перспективе економско-финансијских односа Србије са иностранством, Економски факултет у Београду, стр. 119-126, [COBISS.SR-ID 513356636].

Остало

26. **Lojanica, N.** Gričar, S. Bojnec, Š. Obradović, S. (2017). Unit Root Testing in Macroeconomic Time Series : Empirical Evidence from Slovenia and Serbia, Laporšek, S. Sedmak, S. Gomezelj O. D. (eds.) *Managing the global economy : Book of abstracts*, pp. 53-54, ISSN 1854-4312, [COBISS.SR-ID 513655388]
27. **Lojanica, N.** (2016). Relations between Income Inequality and Economic Growth: A Review of Selected European Economies, Gomezelj O. D. Laporšek, S. (eds.). *Managing global changes : Book of abstracts*, ISSN 1854-4312, pp. 279, [COBISS.SR-ID 513576796]
28. **Lojanica, N.** (2015). Advanced Modern Macroeconomics: Analysis and Application, Gillman, M. (2011), *Економски horizonti*, 17(3), 233-235, doi: 10.5937/ekonhor1503233L. [COBISS.SR-ID 220007692] , Book Review
29. **Lojanica, N.** Lukić, Đ. (2014). Strategic Alliances in Distribution Channels, Oczkowska, R. Smigielska, G. (eds.). *Knowledge, economy, society : dilemmas of the economic resources management*. Cracow: Foundation of the Cracow University of Economics, 53-62, [COBISS.SR-ID 513578076]
30. **Лојаница, Н.** (2013). Концентрација привредних активности као последица процеса глобализације, мастер рад, 96 листова, [COBISS.SR-ID 513263452]
31. **Lojanica, N.** Lukić, Đ. (2013). CRM as a key determinant of business success in the banking sector. Mazurkiewicz, I. Miszczyński, P. (eds.). *International dimensions in economics*- OPTEAM, 109-115, [COBISS.SR-ID 513577564]

2. ПРИКАЗ СТРУКТУРЕ И САДРЖАЈ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

2.1 Основни подаци о докторској дисертацији

Докторска дисертација кандидата **Немање Лојанице** под насловом “**Моделирање веза макроекономских показатеља и економска политика у функцији динамизирања привредног раста**”, написана је на xi+314 страна

компјутерски обрађеног текста, формата A4, стандардног прореда и величине слова. У циљу боље прегледности и ефикасније теоријске анализе, рад садржи 81 слику, као и 58 табеларних приказа, којима је постигнута упоредивост и систематизација података и емпиријских резултата. Приликом израде докторске дисертације коришћена је стручна литература релевантна за одговарајућу научну област, углавном на енглеском језику, дата кроз 611 библиографских јединица.

Након апстракта на српском и енглеском језику, докторска дисертација обухвата: *Увод* (5 страна), четири логички повезана дела: I део: *Значај и детерминанте привредног раста: Теоријско- емпиријска евалуација* (82 стране), II део: *Теоријско- методолошко испитивање повезаности кључних макроекономских варијабли* (54 стране), III део: *Монетарна политика у функцији дугорочног привредног раста* (59 страна), IV део: *Развојна функција фискалне политике* (60 страна), *Закључак* (10 страна), *Литература* (33 стране), и *Прилог* (6 страна).

2.2 Предмет, циљеви, хипотезе и истраживачка методологија

Узевши у обзир значај привредног раста, као синтетичког показатеља степена развијености једне привреде, као и чињенице да он представља неопходан услов за даљи привредни развој, *предмет докторске дисертације* се односи на испитивање кључних фактора који генеришу привредни раст. Предмет истраживања је усмерен и на утврђивање потенцијалне везе макроекономских варијабли и економског раста. Притом, у фокусу пажње кандидата се налазе инструменти монетарне и фискалне политике, односно њихова улога у постизању макроекономске стабилности и оснаживању перформанси раста. Сагласно опредељеном предмету, *основни циљ* истраживања је да се, на бази релевантне теоријско-методолошке и емпиријске анализе, испита статистичка значајност и јачина утицаја одговарајућих детерминанти привредног раста на укупну економску активност. Поред овог основног циља истраживања, кандидат је утврдио и два специфична циља:

Први *специфични циљ* односи се на преиспитивање валидности теоријских претпоставки, које су формулисане у виду одговарајућих правила и принципа, по питању повезаности економског раста, незапослености и инфлације.

Други *специфични циљ* се односи на испитивање утицаја (инструмената) економске политике (монетарне и фискалне) на укупну економску активност, и формулисање одговарајућих смерница носиоцима економске политике, у функцији остваривања виших стопа привредног раста.

Сходно постављеном предмету и циљевима истраживања, у докторској дисертацији су тестиране следеће хипотезе:

Хипотеза 1: Улагања у хумани капитал, као и истраживање и развој, су генератори привредног раста високоразвијених, и земаља у развоју.

Хипотеза 2: Умерени раст цена, у кратком року повезан је са привредним растом.

Хипотеза 3: Одрживи економски раст у дугом року, могућ је на бази високих и стабилних инвестиција, при чему већи удео истих треба да буде базиран на домаћим изворима финансирања.

Хипотеза 4: Повећано учешће државних издатака у структури агрегатне тражње, нема позитиван утицај на привредни раст земаља у развоју.

У складу са дефинисаним предметом и циљевима истраживања, тестирање хипотеза је извршено коришћењем квалитативне и квантитативне методологије, која се примењује у области друштвених наука. Квалитативна методологија је употребљена за појмовно одређење и описивање основних елемената у оквиру посматраног проблема, применом дескриптивне анализе. Коришћењем иностране и доступне домаће литературе која тангира ову проблематику, применом метода *анализе* и *синтезе*, дефинисане су основне претпоставке и модели привредног раста, као и могући правци деловања економске политике, у циљу раста економске активности. Такође, коришћен је и метод *компарације*, како на теоријском плану (поређењем ставова различитих економских школа, у вези са привредним растом), тако и на емпиријском плану (поређењем економских ефеката појединих мера међу земљама са различитим економским карактеристикама, итд.). Применом метода *индукције*, полазећи од премиса о ефектима појединих мера на појединачну земљу, кандидат је дошао до ширих закључака о посматраном проблему. Уз индуктивни метод коришћен је и метод *дедукције*, те је кандидат применом на појединачне националне економије, испитивао исправност формулисаних ширих закључака.

У оквиру *квантитативне методологије*, у раду су примењени различити математички и статистички методи. Математички методи су коришћени за извођење релација између посматраних варијабли. Такође, примењени су и различити статистички методи: регресиона анализа упоредних података, анализа временских серија и економетрија панела. У оквиру анализе временских серија коришћени су тестови јединичног корена, коинтеграције, *VAR* или *VECM* моделирање, итд... У случају економетрије панела, коришћени су панел тестови јединичног корена, панел коинтеграције, динамичне регресије (*DOLS*), потпуно модификоване регресије (*FMOLS*), функција импулсног одзива (*IRF*), декомпозиција варијансе грешке предвиђања. Применом поменутих метода кандидат је добио резултате познатог нивоа статистичке значајности, што је важно са аспекта формулисања валидних закључака. У истраживању су коришћени секундарни подаци, који су добијени из база података и периодичних публикација водећих међународних и домаћих економских и финансијских институција (Светска банка, OECD, Међународни монетарни фонд, Европска комисија, Народна банка Србије, Републички завод за статистику). Такође, за обраду података и спровођење статистичке анализе, коришћено је неколико софтвера (*EViews8*, *STATA13*, *JMulTi* и *Microsoft Excel 2010*).

2.3. Садржај докторске дисертације

Сагласно одређеном предмету и циљевима истраживања, постављеним научним хипотезама и методологији истраживања, утврђен је следећи садржај докторске дисертације:

УВОД

ПРВИ ДЕО

ЗНАЧАЈ И ДЕТЕРМИНАНТЕ ПРИВРЕДНОГ РАСТА: ТЕОРИЈСКО-ЕМПИРИЈСКА ЕВАЛУАЦИЈА

1. **Основне карактеристике и кључна обележја привредног раста**
 - 1.1 Значај привредног раста за животни стандард
 - 1.2 Извори привредног раста: производна функција
 - 1.3 Чињенице о привредном расту: Калдорове закономерности
2. **Неједнакост у дистрибуцији дохотка на глобалном нивоу**
3. ***Harrod – Domar* модел привредног раста**
4. **Детерминанте привредног раста у основном моделу *Solow-a***
 - 4.1 Акумулација капитала и економски раст
 - 4.2 Модел раста у малим отвореним економијама
5. **Модел егзогеног раста**
 - 5.1 Технички прогрес и економски раст
 - 5.2 Хумани капитал и економски раст
6. **Ендогени модели привредног раста**
 - 6.1 *AK* модел привредног раста
 - 6.2 Ендогени раст базиран на улагању у истраживање и развој
 - 6.3 Модел раста *Schumpeter-a*
7. **Емпиријска верификација постављених модела**
 - 7.1 Тестирање валидности одабраних модела раста
 - 7.1.1 Подаци и методологија
 - 7.1.2 Емпиријски резултат
 - 7.2 Испитивање утицаја домаће штедње на привредни раст
 - 7.2.1 Подаци и методологија
 - 7.2.2 Емпиријски резултат

ДРУГИ ДЕО

ТЕОРИЈСКО-МЕТОДОЛОШКО ИСПИТИВАЊЕ ПОВЕЗАНОСТИ КЉУЧНИХ МАКРОЕКОНОМСКИХ ВАРИЈАБЛИ

1. **Моделирање повезаности кључних макроекономских варијабли**
2. **Инфлација и незапосленост - Филипсова крива**
 - 2.1 Настанак и извођење Филипсове криве
 - 2.2 Филипсова крива употпуњена очекивањима
 - 2.3 Краткорочна и дугорочна Филипсова крива
 - 2.4 Природна стопа незапослености и концепт NAIRU
 - 2.5 Интерпретација Филипсове криве у моделу Нових кејнзијанаца
 - 2.6 Савремене теорије о Филипсовој криви
3. **Незапосленост и привредни раст - Окунов закон**
 - 3.1 Статички модел Окуновог закона

- 3.2 Динамички модел Окуновог закона
- 3.3 Окунов закон и пословни циклуси
- 4. **Контроверзе о односу инфлације и економског раста**
- 5. **Повезаност економског раста, инфлације и незапослености- емпиријска евиденција на примеру земаља у развоју**
 - 5.1 Подаци и методологија
 - 5.2 Емпиријски резултат

ТРЕЋИ ДЕО

МОНЕТАРНА ПОЛИТИКА У ФУНКЦИЈИ ДУГОРОЧНОГ ПРИВРЕДНОГ РАСТА

- 1. **Циљеви и инструменти монетарне политике**
 - 1.1 Монетарно таргетирање
 - 1.2 Таргетирање инфлације
 - 1.3 Инструменти монетарног регулисања
- 2. **Трансмисиони механизам монетарне политике**
 - 2.1 Квантитативна теорија новца
 - 2.2 Канал каматне стопе
 - 2.3 Канал девизног курса
 - 2.4 Канал цене активе
 - 2.5 Кредитни канали
- 3. **Повезаност монетарних индикатора и привредне активности**
 - 3.1 Новчана маса и економски раст
 - 3.2 Каматна стопа и економски раст
 - 3.3 Девизни курс и економски раст
- 4. **Монетарна политика у макроекономским моделима**
 - 4.1 Макроекономске импликације монетарне политике у IS-LM моделу
 - 4.2 Макроекономске импликације монетарне политике у AS-AD моделу
- 5. **Макроекономски ефекти монетарне трансмисије у Србији**
 - 5.1 Подаци и методологија
 - 5.2 Емпиријски резултат

ЧЕТВРТИ ДЕО

РАЗВОЈНА ФУНКЦИЈА ФИСКАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

- 1. **Принципи у вођењу фискалне политике**
 - 1.1 Пореско изравнање и стабилизација економске активности
 - 1.2 Аутоматски стабилизатори
 - 1.3 Дискрециона фискална политика
 - 1.4 Трансмисиони механизам фискалне политике
 - 1.5 Рикардијанска еквивалентност
- 2. **Значај фискалне политике у условима Глобалне кризе**
- 3. **Повезаност инструмената фискалне политике и привредног раста**

- 3.1 Ефекти државних издатака на економски раст
- 3.2 Ефекти опорезивања на привредну активност
- 3.3 Зависност државних издатака и државних прихода
- 4. Макроекономске последице буџетског дефицита на привредну активност**
- 5. Утицај јавног дуга на привредни раст**
- 6. Фискална политика и макроекономски модели**
 - 6.1 Макроекономске импликације фискалне политике у IS-LM моделу
 - 6.2 Макроекономске импликације фискалне политике у AS-AD моделу
- 7. Емпиријска анализа повезаности јавних прихода, расхода и привредног раста**
 - 7.1 Подаци и методологија
 - 7.2 Емпиријска верификација модела

ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

ПРИЛОГ

У првом делу под насловом “Значај и детерминанте привредног раста: теоријско - емпиријска евалуација (стр. 7-88)”, истакнута је улога и размотрене су фундаменталне карактеристике привредног раста као компоненте развоја. Такође, кандидат указује и на проблем неједнакости у расподели дохотка, који изучавању детерминанти привредног раста даје још већи значај. Разматрајући одговарајуће моделе привредног раста, у овом делу рада, пошло се од *Harrod-Domar* модела, који генерише једноставне пројекције економског раста. Даље, у овом делу рада коришћен је и основни модел *Solow*-а, у ком се подразумева да је акумулација капитала основни фактор привредног раста. Како би се моделирање приближило реалним околностима, у анализу је укључен и технолошки прогрес у егзогени модел раста, и истакнута је његова улога у дугорочном кретању бруто домаћег производа. Како би се превазишао основни недостатак модела *Solow*-а, у анализу су укључени и елементи хуманог капитала (образовање). У оквиру посебног одељка, кандидат указује на значај ендемог посматрања технолошких промена. У претходно поменутих моделима, технолошки прогрес или није објашњаван или је посматран као резултат случајних догађаја (*unintentional*). Из тог разлога, у анализу је укључено и улагање у истраживање и развој као одговарајућа прокси варијабла технолошког прогреса, који је у овом случају ендемог карактера. На крају, кандидат је спровео емпиријско истраживање, и моделирана је веза одабраних фактора раста и привредног раста. На тај начин, утврђен је појединачни значај сваког од ових извора раста на укупну привредну активност.

У другом делу, који носи наслов “Теоријско -методолошко испитивање повезаности кључних макроекономских варијабли (стр. 90-143)”, испитана је зависност економског раста, инфлације и незапослености. У овом делу рада, кандидат је пошао од основног облика Филипсове криве, будући да овај концепт изазива бројне дилеме међу носиоцима економске политике. Разматрајући ову проблематику, указано је на бројне теорије о Филипсовој криви, које омогућавају да она непрестано еволуира. У фокусу пажње нашла се новокејнзијанска Филипсова крива, као и савремена тумачења

односа инфлације и незапослености (Ball и Moffitt; 2001, Mankiw и Reis, 2002; Blanchard и Galí, 2010). Затим, размотрен је однос укупне производње и незапослености, који је у литератури познат као Окунов закон (1962). У оквиру овог дела изведена је веза незапослености и привредног раста применом статичког и динамичког модела. Такође, праћењем кретања стопе запослености, незапослености, оутпута и раста производње, испитано је да ли ова закономерност зависи од пословних циклуса. На основу ове две закономерности, у економској теорији дефинисане као Филипсова крива и Окунов закон, изведена је крива агрегатне понуде, која подразумева позитивну везу инфлације и укупног оутпута. На крају, кандидат спроводи емпиријско преиспитивање деловања Филипсове криве и Окуновог закона, као и могуће контроверзе по питању односа инфлације и економског раста.

Трећи део: "Монетарна политика у функцији дугорочног привредног раста (стр. 145-203)", је усмерен на испитивање основних циљева и карактеристика монетарне политике, а у посебном фокусу је релација инструмената монетарне политике и економског раста, односно деловање трансмисионог механизма монетарне политике. У овом делу рада, кандидат и графичким путем представља макроекономске импликације монетарне политике у два основна макроекономска модела: *IS-LM* и *AS-AD*. Основни циљ монетарне политике, у великом броју земаља, јесте постизање и одржавање стабилности цена, док се као одговарајућа монетарна стратегија користи циљање (таргетирање) инфлације. Централна банка која одабере инфлационо таргетирање, покушава да на најбољи могући начин процени будућу стопу инфлације. Наиме, уколико је прогнозирана инфлација превисока (прениска), централна банка ће повећати (смањити) каматну стопу. Дејство монетарне политике се преноси преко канала трансмисије из монетарне у реалну сферу економије, изазивајући на тај начин промене у макроагрегатима. У овом делу рада анализирани су одговарајући канали монетарне трансмисије и указано је на њихов појединачни значај. У теоријској литератури су се издвојила два основна типа монетарних канала, и то: "money view" и "credit view". Након тога, у оквиру посебног одељка, истакнути су основни типови веза монетарних варијабли и економског раста, и издвојене су кључне теоријске претпоставке о овим односима. На крају овог дела рада, извршено је емпиријско преиспитивање појединих тврдњи, и кандидат утврђује јачину утицаја монетарне политике на реалну економију.

У четвртом делу, који носи наслов "Развојна функција фискалне политике (стр. 205-264)", истакнути су принципи који се користе у вођењу фискалне политике. На адекватну фискалну политику се све више гледа као на неопходан инструмент, путем којег се остварује одрживи раст. Пред носиоцима економске политике стоје важни задаци у погледу прилагођавања и имплементирања мера фискалне политике. То се нарочито односи на носиоце економске политике у земљама у развоју. У овим земљама постоји велика потреба да држава улаже у инфраструктуру, здравство, образовање, и остале облике улагања, али је, са друге стране, присутан недостатак средстава из сопствених извора, за покривање тих издатака. Порески приходи су на ниском нивоу, јер су то земље са ниским нивоима дохотка. Додатни проблем представља учешће сиве економије, која умногоме ограничава и смањује капацитет ових земаља за генерисање већих пореских прихода. У фокусу пажње кандидата се налази преиспитивање ефеката инструмената фискалне политике на привредни раст. Будући да у условима кризе,

фискална политика има све већи утицај, у посебном одељку је истакнут њен значај. Полазећи од кејнзијанске претпоставке о економској политици, која се тиче позитивног утицаја буџетског дефицита на економију у дугом року, када је реализовани оутпут испод потенцијалног, испитане су макроекономске последице дефицита у буџету. У овом делу рада кандидат користи и графички приказ макроекономских импликација фискалне политике у два основна макроекономска модела: *IS-LM* и *AS-AD*. Сходно претходно наведеном, у последњем делу рада, који се односи на емпиријску анализу, базирајући се на приступу који су предложили Blanchard и Perotti (1999), кандидат испитује ефекти државних издатака и државних прихода на укупну привредну активност у земљама у развоју.

3. ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

3.1. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у научној области

Испитивање детерминанти раста је веома комплексно и повезано је са чињеницом да су искуства земаља са привредним растом веома различита, и често изазивају додатне контроверзе. У протеклим годинама, коришћени су различити концептуални и методолошки оквири за испитивање експланаторних параметара у одређивању привредног раста, У претходним студијама идентификован је велики број потенцијалних детерминанти раста, али одређивање одговарајућих и адекватних канала раста у многим емпиријским истраживањима и даље представља значајан проблем. Економске перформансе су обично узроковане бројним факторима, и све је већи број објашњења за факторе и природу привредног раста. Притом, треба имати у виду да историјски контекст има веома значајну улогу у одређивању детерминанти раста. У шеснаестом веку, географски положај је имао круцијалну улогу. На пример, територије које су имале излаз на море, имале су супериорније перформансе раста од оних подручја која су била окружена копном. Током деветнаестог века, основна детерминанта раста је постала способност да се капитализују технолошке промене, односно, да се узме учешће у индустријској револуцији и оствари профит од таквог процеса. Током 80-их година двадесетог века, који се узима као почетак процеса глобализације, достизање технолошких лидера је представљало основни фактор раста земаља у развоју. Међутим, све су ово претпоставке. Основно питање остаје исто, да ли постоји прецизан скуп узрока раста, односно, фактори који се могу користити за побољшање његових перформанси. Узевши у обзир аргументацију и контрааргументацију о детерминантама раста која је у раду извршена, извођење поузданих закључака не представља нимало лак задатак.

Адекватно моделирање каузалности макроваријабли, пружа користан оквир приликом анализирања кључних питања, са којима се суочавају макроекономисти у савременим економским условима. Истраживање овог проблемског подручја, на овако спецификован начин, према сазнању кандидата, није се могло наћи у домаћој литератури, што представља и одговарајући допринос докторске дисертације у

научном смислу. У том смислу, докторска дисертација нуди нову перспективу постојећем фонду знања о овој области. Са друге стране, допринос се може огледати и у комплексном и широком обухвату посматраног проблема.

Докторска дисертација кандидата Немање Лојанице пружа и значајан *практични* допринос. Са аспекта детерминанти привредног раста, будући да су доказане полазне претпоставке о значају улагања у хумани капитал и истраживање и развој за привредни раст, практични допринос истраживања се састоји од препорука усмерених ка структурним променама и начинима за њихово остварење, као и одговарајућим макроекономским импликацијама. У контексту моделирања веза три основна макроекономска показатеља, практични допринос се састоји у критичком преиспитавању валидности основних правила и принципа, који су дефинисани у виду Филипсове криве и Окуновог закона. Практични допринос истраживања огледа се и у истицању значаја монетарне политике у кратком року, и фискалне политике дугом року, имајући у виду дешавања у глобалним условима, и значају који држава треба да има у новонасталим кризним околностима.

3.2. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

Комисија оцењује да докторска дисертација под насловом “**Моделирање веза макроекономских показатеља и економска политика у функцији динамизирања привредног раста**” представља резултат оригиналног научног рада кандидата Немање Лојанице. Предмет и циљеви истраживања су јасно дефинисани, а научне хипотезе прецизно формулисане. Захваљујући адекватној и објективној примени квалитативне и квантитативне истраживачке методологије кандидат је аргументовано одговорио на постављене истраживачке циљеве и извео релевантне закључке о проучаваним проблемима.

Иако се истраживана проблематика у великој мери експлоатише, она не губи на актуелности, и даља истраживања су веома значајна за развој економске науке, и макроекономског моделирања посебно. Обимна и релевантна литература коју је кандидат користио при изради докторске дисертације, углавном на енглеском језику, омогућила је широк обухват истраживаних проблема, али и фокусирање на њихове појединачне аспекте. При томе, кандидат је испољио потребну селективност, примерену критичност и добру способност закључивања. Стил писања карактерише јасност и прецизна примена стручне терминологије, која указује на висок степен разумевања проучаване материје.

На основу свега наведеног, Комисија констатује да докторска дисертација кандидата **Немање Лојанице** садржи све елементе оригиналног, самосталног и квалитетног научно- истраживачког рада.

3.3. Преглед остварених резултата рада кандидата у научној области

Кандидат **Немања Лојаница** се у досадашњем научно- истраживачком раду бавио проблематиком која је уско везана за тему докторске дисертације. Резултати

истраживања саопштени су у радовима публикованим у међународним и домаћим научним часописима, зборницима са националних скупова и међународних научних конференција. Радови који директно тангирају концепт макроекономског моделирања и које Комисија посебно издваја су следећи:

1. **Лојаница, Н.** (2018). Макроекономски ефекти монетарне трансмисије у Србији: СВАР приступ, *Банкарство*, 47(1), 14-31, doi: 10.5937/bankarstvo1801014L, [COBISS.SR-ID 513761116]
2. Obradović, S. Šapić, S. Furtula, S. **Lojanica, N.** (2017). Linkages between Inflation and Economic Growth in Serbia : An ARDL Bounds Testing Approach, *Engineering Economics*, 28(4), 401-410, doi: 10.5755/j01.ee.28.4.14003. [COBISS.SR-ID 513701724]
3. Obradović, S. **Lojanica, N.** (2017). Energy use, CO2 emissions and economic growth - causality on a sample of SEE countries, *Economic Research- Ekonomska istraživanja*, 30(1), 511-526, doi: 10.1080/1331677X.2017.1305785. [COBISS.SR-ID 513647196]
4. Đorđević, M. Obradović, S. **Lojanica, N.** (2016). The effect of globalization on capital mobility : empirical evidence from emerging markets, Stojanović-Aleksić, V. (ed.) *Conference proceedings*. Kragujevac: Faculty of Economics, [COBISS.SR-ID 513624412]
5. **Lojanica, N.** (2015), Government Expenditure and Government Revenue: The Causality on the Example of the Republic of Serbia, *Managing Sustainable Growth MIC 2015*, Omerzel, D., Laporšek, S., (ed.), Faculty of Management, University of Primorska, Koper, pp. 79-90, [COBISS.SR-ID 513512028].
6. Obradović, S. **Lojanica, N.** (2016). Higher education and economic growth : Swedish evidence from multivariate framework, *Facta Universitatis. Series, Economics and Organization*, 13(2), 177-185, [COBISS.SR-ID 513560924]
7. Ђорђевић, М. **Лојаница, Н.** (2016). Хумани капитал као фактор привредног раста у земљама Југоисточне Европе, Аранђеловић, З. (редактор), Регионални развој и демографски токови земаља Југоисточне Европе, Економски факултет у Нишу, 127-137, [COBISS.SR-ID 513533020]
8. Ђорђевић, М. **Лојаница, Н.** (2015), Контроверзе о статистички значајној повезаности инфлације и економског раста: Пример Републике Србије, Лековић, В., (редактор), Институционалне промене као детерминанта привредног развоја Србије, Економски факултет Универзитета у Крагујевцу, стр. 149-164, [COBISS.SR-ID 513420636]

3.4. Оцена испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Комисија оцењује да докторска дисертација кандидата Немање Лојанице, под насловом “**Моделирање веза макроекономских показатеља и економска политика у функцији динамизирања привредног раста**”, у потпуности испуњава постављене захтеве у погледу садржаја, обима, квалитета и резултата рада у односу на тему која је пријављена и одобрена. Примењујући научне методе истраживања примерене

друштвеним наукама, кандидат је адекватно одговорио на утврђени предмет и циљеве истраживања. Правилном употребом релевантне литературе и спроведеним емпиријским истраживањем, кандидат је објективно преиспитао исправност постављених научних хипотеза. Структурно и суштински, докторска дисертација је у потпуности усклађена са одобреном темом, а анализирани проблеми, изложени у четири дела, логично су повезани и чине складну целину. Сходно томе, Комисија констатује да обим и квалитет докторске дисертације апсолутно одговара одобреној теми, предмету и циљевима истраживања, као и истраживачким хипотезама.

3.5. Научни резултати докторске дисертације

Комисија сматра да истраживање у докторској дисертацији кандидата Немање Лојанице, под насловом **“Моделирање веза макроекономских показатеља и економска политика у функцији динамизирања привредног раста”**, има значајан позитиван ефекат на унапређење теоријске и емпиријске анализе, у контексту моделирања повезаности макроекономских показатеља у функцији привредног раста, као и ефеката економске политике. Кључни научни резултати у докторској дисертацији су следећи:

- Тестирањем основног модела Solow-a, установљено је да стопа раста популација има негативан утицај на бруто домаћи производ, док стопа раста инвестиција (штедње) има благо позитиван утицај на бруто домаћи производ. Истраживање је извршено на примеру 34 развијене, и економије у развоју. Међутим, на основу емпиријске и теоријске анализе, установљено је да су извори раста националних економија много шири од онога што претпоставља основни модел *Solow-a*.
- У отвореној економији, мобилност капитала смањује корелацију између штедње и инвестиција. Биланс текућег рачуна уједно представља разлику између домаће штедње и инвестиција. На примеру настајућих тржишта, у докторском истраживању је тестирана и у великој мери потврђена ова поставка.
- Емпиријским тестирањем зависности структурних варијабли и бруто домаћег производа по глави становника у развијеним и земљама у развоју, установљено је да је смер повезаности директан и линеаран. Такође, показано је да бруто домаћи производ по глави становника има тенденцију раста, са растом инвестиција и падом стопе популације. Међутим, треба истаћи и да тестирани модел потцењује квантитативне ефекте структурних варијабли.
- Резултати егзогеног модела раста су показали да се модел веома добро прилагођава емпиријским подацима, односно да улагање у хумани капитал има веома значајан утицај на економски раст. У том смислу, јављају се и препоруке за одговарајуће субвенције државе, које треба да буду усмерене ка образовању. Оваква политика је пожељна и са аспекта модела у докторском истраживању, будући да приватни сектор и процеси могу да буду недовољни како би се испунили едукативни циљеви.

- Емпиријским путем је тестирана зависност улагања у истраживање и развој и бруто домаћег производа по глави становника, у развијеним и земљама у развоју. Резултати су показали висок степен зависности варијабли као и њихову статистичку значајност. Резултати овако спроведених истраживања, применом регресионе анализе упоредних података, показали су да улагања у хумани капитал и сектор истраживање и развој, представљају генераторе привредног раста високоразвијених, и земаља у развоју. Добијени налази су у складу са *првом хипотезом докторског истраживања*. Овакав резултат указује на неопходност структурних промена у посматраним економијама у правцу јачања терцијерног, а пре свега кварталног сектора привреде. Сходно томе, политика усмерена ка расту истраживачког сектора је примерена, јер она избегава идеју о ерозији хуманог капитала. Са тим у вези, посебан акценат треба ставити на мере усмерене ка субвенцијама државе, ослобађање пореских намета за истраживачке активности и јавне инвестиције у универзитете, и остале истраживачке институције.
- Инвестиције у кратком и средњем року генеришу утицај на бруто домаћи производ, док се у дугом року њихов утицај одражава кроз више стопе раста, што је у складу са неокласичном претпоставком. Ово има велики утицај на креирање економске политике. Економска политика треба бити усмерена ка циљаном повећању домаћих извора финансирања. Ово је јако значајно, нарочито за земље у развоју, које би на овај начин биле у стању, са мање коришћења иностраних извора финансирања (који у себи садрже виши ниво ризика и хазарда), да приступе и усвоје модерну технологију, која и представља основни фактор разлике у продуктивности међу земљама. Добијени резултат емпиријског тестирања је у складу са *трећом хипотезом докторског истраживања*.
- Пред носиоцима економске политике у земљама Југоисточне Европе је веома важан и осетљив задатак који се односи на циљано повећање економске активности уз истовремену конзистентност са одржавањем стабилне и ниске стопе инфлације у дугом року. Добијени резултати су у складу са ставом да је умерена стопа инфлације у кратком року повезана са економским растом, као и да стабилан и одрживи економски раст подразумева стабилност цена. Овакав налаз је у складу са *другом постављеном хипотезом докторског истраживања*. Бенефити умереног раста цена у кратком року могу бити делотворни, али фокус треба да остане на дугорочном хоризонту.
- Девизни курс представља најзначајнији канал трансмисије у Србији, док је ефекат референтне каматне стопе практично занемарљив. Макроекономске импликације овако добијених резултата се односе на чињеницу да монетарне власти могу управљањем девизним курсом утицати на кретање стопе инфлације у Србији. Значај овог канала није присутан у кретању укупне индустријске производње. И поред тога што девизни курс има доминантан утицај у кретању цена, треба имати у виду његово ограничено дејство у дугом року, те је неопходно да монетарне власти у Србији посебну пажњу обратe на канал

каматне стопе, као основни инструмент монетарне политике, који има мали утицај због високог степена евроизованости националне економије

- Спроведеним економетријским истраживањем је установљено да не постоји позитиван утицај државних издатака на привредни раст ни у кратком, ни у дугом року. Овакав налаз је у складу са *четвртом постављеном хипотезом* која је у раду постављена. Из тога следи да повећано учешће државних издатака у структури агрегатне тражње, нема позитиван утицај на привредни раст Републике Србије. Један од разлога за овакав резултат може се наћи у чињеници да Србија, као земља у развоју, нема адекватан квалитет институција, а притом је присутан и виши ниво коруптивних активности. Све ово у великој мери детерминише укупне перформансе владе.

Хипотезе које су постављене, потврђене су посматрањем специфичних тржишта. Овим путем су отворена додатна питања и дилеме, која треба да буду моделирана и испитивана применом свеобухватнијих модела. На тај начин се може приступити још приближнијем одређивању фактора који детерминишу привредни раст.

3.6. Применљивост и корисност резултата у теорији и пракси

Комисија сматра да су резултати истраживања у докторској дисертацији кандидата Немање Лојанице, под насловом **“Моделирање веза макроекономских показатеља и економска политика у функцији динамизирања привредног раста”**, теоријски релевантни и практично применљиви.

Теоријска применљивост и корисност резултата истраживања огледа се у једном свеобухватном приказу потенцијалног значаја макроекономских показатеља у динамизирању укупне привредне активности. Додатно, извршен је преглед најзначајнијих истраживања по питању веза макроекономских варијабли, и указано је на релевантност претходних студија. Поред тога, могуће каузалне везе међу варијаблама су додатно анализирани и појашњаване, како би се установили одговарајући макроекономски ефекти. Модели су постављани у складу са усвојеним постулатима економске науке, а њихово тестирање је извршено на специфичном узорку земаља.

У блиској вези са теоријском је и практична применљивост и корисност резултата до којих је кандидат у истраживању дошао. Оригинална емпиријска анализа, која је обухватала углавном земље у развоју, показала је да се на посматраном узорку могу прихватити претпоставке о детерминантама привредног раста, правцима каузалности кључних макроекономских варијабли и ефектима фискалне и монетарне политике. Са тим у вези, политика усмерена ка расту истраживачког сектора је примерена, јер она избегава идеју о ерозији хуманог капитала. Посебан акценат треба ставити на мере усмерене ка субвенцијама државе, ослобађање пореских намета за истраживачке активности и јавне инвестиције у универзитете, и остале истраживачке институције. Имајући у виду да је привредни раст повезан са растом цена, као и да бенефити умереног раста цена у кратком року могу бити делотворни, фокус ипак треба да остане на дугорочном хоризонту. Од монетарних шокова, установљено је да новчана

маса остварује позитиван утицај на индустријску производњу, али је тај утицај веома слаб. Девизни курс представља најзначајнији канал трансмисије у Србији. Ефекат референтне каматне стопе у Србији је, према резултатима истраживања, практично занемарљив. Поред тога, присутне су извесне аномалије у односу инфлације и каматне стопе у појединим периодима, и може се судити о извесном *price puzzle* механизму у Србији. Установљено је и да кретање светске цене нафте има веома значајно учешће у укупном варијабилитету макроекономских временских серија Србије. Повећано учешће државних издатака у структури агрегатне тражње, нема позитиван утицај на привредни раст Републике Србије. Потребно је да се државни издаци односе на пројекте са високим друштвеним маргиналним производом. Државни издаци попут оних усмерених ка изградњи путева, инфраструктури, информационо-комуникационој технологији, не само да повећавају оутпут, већ и остварују индиректне ефекте на приватни сектор, у виду позитивних екстерналија. Имајући у виду претходно наведене тврдње, препоруке носиоцима економске политике у Србији, крећу се у правцу повећања ефикасности владе. Под посебном врстом анализе заслужује да се нађе и формирање одговарајуће структуре државних издатака. Комисија сматра да изведени закључци о моделирању веза макроекономских показатеља представљају вредну основу за формулисање конкретних мера којим се могу остварити макроекономски циљеви у кратком и дугом року.

3.7. Начин презентирања резултата научној јавности

Имајући у виду разноврсност и свеобухватност разматраних проблема, темељна компаративна анализа различитих емпиријских студија из бројних земаља са резултатима добијеним истраживањем у овој дисертацији, с једне, као и професионална обавеза да резултати истраживања буду доступни академској јавности, са друге стране, налажу и обавезу презентовању резултата. Остварени резултати пружају могућност публиковања појединих делова дисертације у референтним научним и стручним домаћим и иностраним часописима. Поред тога, резултати истраживања ће бити презентовани на научним скуповима, националног и међународног значаја, будући да би то омогућило дискусију и размену мишљења о појединим проблемима истраживаним у оквиру докторске дисертације. Докторска дисертација представља добар основ за додатна истраживања и додатне научне радове који би продубили неке тесно повезане проблеме који због обима и намене овог рада нису могли детаљније бити обрађени.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

Комисија је једногласна у оцени да докторска дисертација кандидата **Немање Лојанице**, под насловом “**Моделирање веза макроекономских показатеља и економска политика у функцији динамизирања привредног раста**” испуњава све суштинске и формалне услове за јавну одбрану.

ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу изнетих констатација, анализе и оцене докторске дисертације, Комисија предлаже Наставно- научном већу Економског факултета Универзитета у Крагујевцу да прихвати Извештај о оцени докторске дисертације кандидата **Немање Лојанице** под насловом “**Моделирање веза макроекономских показатеља и економска политика у функцији динамизирања привредног раста**” и одобри њену јавну одбрану.

У Крагујевцу, јун 2018. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Др **Мирослав Ђорђевић**, редовни професор
Економског факултета Универзитета у
Крагујевцу, ужа научна област Општа економија
и привредни развој

Др **Петар Веселиновић**, редовни професор
Економског факултета Универзитета у
Крагујевцу, ужа научна област Општа економија
и привредни развој

Др **Слободан Цветановић**, редовни професор
Економског факултета Универзитета у
Нишу, ужа научна област Макроекономија

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
У КРАГУЈЕВЦУ

ПРЕМИЈА	25.06.2018		
Сл. јед.	Д. Р. С.	Ф. к. н.	П. б. н.
1705			